

اختلاف ادیان ناشی از اختلاف تفسیر است/ تکرر ادیان نشانه بر حق بودن همه آنها نیست

دکتر بخشعلی قنبری با بیان اینکه اختلافی که در ادیان الهی شاهد هستیم ریشه در عدم توجه به سیر تکاملی دین دارد....

یک کارشناس با مهر عنوان کرد؛

اختلاف ادیان ناشی از اختلاف تفسیر است/ تکرر ادیان نشانه بر حق بودن همه آنها نیست

دکتر بخشعلی قنبری با بیان اینکه اختلافی که در ادیان الهی شاهد هستیم ریشه در عدم توجه به سیر تکاملی دین دارد گفت: زمانی که دین اسلام توسط پیامبر (ص) آورده شد بسیاری از پیروان ادیان یهود و مسیحیت به اسلام گرویدند، چرا که به این موضوع اعتقاد داشتند که دین خاتم و دین تکامل یافته، اسلام است و این ادیان صرفاً پیش زمینه ای برای ظهور دین اسلام بودند. در این دیدگاه دیگر جایی برای اختلاف وجود ندارد. استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز درباره علت بروز اختلاف ادیان به خبرنگار مهر گفت: در خصوص اختلاف ادیان دو دیدگاه وجود دارد. یکی اینکه اختلاف ادیان یک امر واقعی و دیگر اینکه اختلاف ادیان یک امر عارضی است. تقریباً عموم دانشمندان ادیان اسلامی به نظر دوم معتقد هستند. در واقع در دوره های مختلف به تناسب مقتضیات زمان دین های مختلف به اشکال گوناگون ظهور کرده است، ولی تنها یک دین بر حق است. خداوند در بعضی آیات قرآن نیز فرموده است: «إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ»؛ دین در نزد خداوند فقط اسلام است. اگر ما نگاه تک انگارانه به دین داشته باشیم در آن صورت اختلاف ادیان معنا نخواهد داشت بلکه این دیدگاه حاکم می شود که یک دین متناسب با هر دوره به اشکال مختلف درآمد و در واقع این ادیان به طور متوالی و در طول هم به ظهور رسیدند تا در نهایت به دین اسلام ختم شوند.

وی افزود: گواه این گفته مربوط به روی آوردن پیروان ادیان مختلف به هنگام ظهور اسلام است. زمانی که دین اسلام توسط پیامبر (ص) آورده شد بسیاری از پیروان ادیان یهود و مسیحیت به اسلام گرویدند، چرا که به این موضوع اعتقاد داشتند که دین خاتم و دین تکامل یافته، اسلام است و این ادیان صرفاً پیش زمینه ای برای ظهور دین اسلام بودند. در این دیدگاه جایی برای اختلاف وجود ندارد. اختلافی که شاهد آن هستیم ریشه در عدم توجه به سیر تکاملی دین دارد، در حالی که اگر این سیر مورد توجه واقع می شد پیروان ادیان مختلف بعد از ظهور اسلام باید به این دین گرایش پیدا می کردند.

قنبری تصریح کرد: البته از آنجا که دانشمندان و پیروان ادیان دین یهود و به ویژه مسیحیان دین خود را خاتم و تکامل یافته تلقی می کردند به این امر معتقد نبودند که دین دیگری باید ظهور کند. در واقع تنها نقطه اشتراک شان در این بود که شخصی خواهد آمد و انسان ها را نجات خواهد داد.

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد درباره ریشه بروز اختلاف در ادیان الهی گفت: اختلاف ادیان ناشی از اختلاف تفسیر است. در واقع پیروان این ادیان، متون دینی خود را به صورت های گوناگون متوجه شدند. به عنوان مثال یهودیان و مسیحیان نخستین تلقی شان از حضرت عیسی (ع) این نبود که ایشان آمده است تا دین جدید بیاورد در انجیل آمده: «من نیامده ام که شریعت پیشین را نهی کنم، آمده ام تا آن را کامل گردانم»؛ به طوری که اوایل ظهور مسیحیت، این دین به عنوان فرقه ای از یهود تلقی می شد. منتها به مرور پیروان حضرت عیسی (ع) تفسیرهایی به دین مسیحیت افزودند و از همین رو فاصله شان با دین یهود بیشتر شد تا اینکه مسیحیت یک دین شد در عرض دین یهود. در اسلام نیز چنین شرایطی وجود دارد.

این دانشیار دانشگاه آزاد افزود: بروز ادیان مختلف عاملی بر پلورالیزم شد. البته تکرر گرایی چند دسته است. برخی پیرو کثرت گرایی کامل هستند و برخی دیگر کثرت گرایی غیرفروکاهش گرایانه را عنوان کردند. دسته ای دیگر نیز شمول گراها هستند. با این حال تعدد ادیان به این معنی نیست که همه آنها به طور مساوی از حقیقت برخوردارند بلکه برخی از ادیان نسبت به برخی دیگر بهره بیشتری از حقیقت برده اند، اما نظریه مشهوری وجود دارد به نام حق گرایی. آنها معتقدند در عالم هستی یک دین بر حق است و باقی دین ها راه را اشتباه رفته اند و اگر روزی به بصیرت و روشن بینی برسند خواهند فهمید که راهی که رفته اند اشتباه بوده است.

وی خاطرنشان کرد: به عنوان مثال در انجیل به نقل از حضرت عیسی (ع) عنوان شده که: «171#& تنها از طریق من می توانید نزد خدای پدر پذیرفته شوید»؛ یعنی تنها از طریق من می توانید به حق برسید. در فرهنگ اسلامی ما نیز بسیاری از دانشمندان اسلامی بر این عقیده هستند. به این ترتیب که عموم مردم تابع خواص هستند و اگر تقصیری وجود داشته باشد برای خواص بوده و عموم مردم را شامل نمی شود و این روش را حق می بینند تا اینکه به بصیرت برسند و روش خود را تغییر دهند. چنین تلقی هایی منجر به بروز کثرت در ادیان می شود.